

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
 România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” N. Meltzer, Sibiu

Foaie politică.
 Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (str.
 Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Mâncat de lupi.

■ Când iarna e în toiul ei cu zăpezi și ger, să ivesc de obicei lupii, cari atacă călătorii în drumul mare și stănele de oi. Când apoi gerul e mare și lupii n'au ce mânca, rupți de foame devin foarte cutezători și adunându-se mulți la olaltă intră și în sate și fac mari pagube în turmele de oi. Câte odată cad erii fearelor sălbătice de foame și unii cio-

bani și câinii credincioși. Un asemenea caz s'a întâmplat și în iarna aceasta săptămânile trecute.

În împrejurimile Devei, după ce s'a așezat zăpada, s'au sporit foarte tare lupii. Ei intră și în sate, atacând ocoalele de oi. În comuna Chirșiț (l. Deva) așa a intrat noaptea o haită de lupi și s'au năpustit asupra unui ocol de oi, unde era și un ciobănel.

Bietul fecioraș s'a apêrat voinicește cu bâta sa păcurărească, dar' n'a răsbit cu mulțimea lupilor și până să-i vie ajutor, a fost slăfiat și mâncat de viu.

Chipul nostru ne arată această scenă fioloasă: lupta desperată a omului cu fiarele sălbatice.

An-nou fericit!

Dorim tuturor cetitorilor foaiei noastre.

Sfârșit și început.

Suntem la sfârșitul anului 1906 și totodată la începutul Anului nou. La acest hotar al vremii să continuăm cu reprivirile asupra întâmplărilor din anul, ce să gătă.

În numărul trecut am vorbit despre lupta deputaților nostri în dietă și am arătat ce avem de a face în acest punct.

Urmează acum să luăm la rând celelalte mari evenimente din viața noastră națională.

Între aceste sunt procesele de presă și pedepsele foilor noastre românești.

În privința aceasta anul 1906 a fost foarte greu pentru noi. Partea cea mai mare a foilor noastre politice și și de acele, cari nu fac politică, au avut din bunăvoința procurorilor procese, unele foi și mai multe. E de prisos a înșira aceste procese, căci cetitorilor nostri le sunt cunoscute, deoarece le-am înregistrat pe toate și le-am descris. Amintim numai, că de mult n'au fost unul după altul atâtea procese, ca în anul acesta. Și pedepse grele s'au dat în bani și temnițe redactorilor nostri, cari duc greul vieții în lupta națională. Ear procesele să continue și acuma și cine știe, când vor avea capăt., de aceea am zis și zicem, că procesele foilor noastre au »șir nesfârșit«.

Ce avem noi să facem? Redactorilor și susținătorilor foilor noastre nu avem să le sfătuim nimic. Ei își știu datoria, știu a răbda și suferi, convingși fiind că pentru drept și pentru binele poporului sufer, și sunt luși la ochi tocmai pentru că luptă pentru lumina și înaintarea iubitului nostru popor. Apoi prigonirile îi oțolesc, și credința neclintită în viitorul poporului nostru și în isbitirea cauzei lui drepte le dă curaj și putere, pe care nu o pot sfărâma procurorii cu toate svârcolirile lor.

Dar avem un sfat și o rugămintă către poporul nostru. Și rugăm pe toți să ia aminte acest sfat.

Cu cât voi, iubiți oameni, cărturari și plugari, vedeți, că o foaie națională de-a noastră este mai mult huiduită și prigonită, cu atât mai tare să țineți la ea și să o spriginiți din răspuțeri. Să o spriginiți abonându-o, cetindu-o cu luare aminte și lăbindu-o între cunoștii vostri. Pentru-ce? mă veți întreba. Eată pentru-ce:

Dacă o foaie e luată la ochi mai tare, acesta e semn, că foaia aceea e bună foaie națională, e verde românească, care luptă sincer pentru binele nostru. De aceea trebuie astfel de foi îndosebi spriginite și răspândite. Apoi jerifa ce să cere dela noi pentru foi, nu putem să ne plângem, că este mare, deoarece toate foile noastre, cu deosebire cele populare, sunt ieftine. În ori-ce caz jerifa ce o facem este mică în asemănare cu lumina ce o foaie ne aduce în decursul anului în casa noastră, în familia noastră.

Un alt eveniment de frunte a fost anul trecut pentru noi: marea expoziție națională din București, aranjată, cum știm, din prilejul jubileului de 40 de ani de domnie a iubitului și viteazului rege Carol.

Două scopuri mari s'au ajuns prin aceasta expoziție bine isbită.

Întăiu România s'a arătat lumii ce poate face pe terenul muncii și ce înaintări a făcut în 40 de ani. Și acest examen în fața lumii a succes bine, după mărturisirea chiar a străinilor. România și poporul român s'a ridicat în vază și s'a dovedit a fi un popor harnic, muncitor, cuminte și cu mare viitor.

Al doilea scop, ce s'a ajuns, a fost că expoziția a intrunit pe teren cultural-economic pe toți Români de pretotindenea, cari parte au luat parte ca expozanți, cu pavilloane deosebite, parte au vizitat-o în număr însemnat.

Cu aceste și alte scopuri ajunse, expoziția națională din București, este și va rămânea o pagină de aur în cartea vieții poporului român.

Despre mișcarea învățătorilor nostri, cum și despre altele vom continua în anul viitor.

Acum, în ziua de Anul nou cerem, ca fiecare Român să urmeze deviza: *Înainte, muncind și luptând pentru binele său și al tuturor și dorim cetitorilor nostri: An-nou fericit!*

Silvestru Moldovan.

Sibiu, 12 Ianuarie n. 1907.

Deputații nostri naționaliști au ținut Miercuri, în 9 l. c. o ștăuire sub prezidiul dlui Dr. T. Mihali. Deputații au discutat asupra stării politice și au hotărât, că la desbaterile bugetului își vor ridica mai mulți cuvântul.

Vorbirea lui Andrássy. Faimoasa vorbire a ministrului de interne Andrássy, ținută în parlament la adresa naționalităților, sau mai bine zis împotriva agitatorilor, despre care am scris și noi pe lung, a ieșit în broșură, în traducere românească, slovacă și sârbească, în 100 mii exemplare. Fiecărui vice-comite i s'au trimis câte o mie de exemplare spre a le împărtăși în popor. Titlul broșurei este: »Cuvântare sinceră ținută în parlament de Andrássy, ministru de interne«.

Contele Andrássy voiește prin aceasta să convingă popoarele nemaghiare, că guvernul numai binele le voiește, și că dușmanii lor sunt deputații naționaliști, așa numiți agitatori. Și acuma opinia publică maghiară așteaptă cu dor efectul: sdruncinarea încrederii, ce-o au naționalitățile în deputații lor. Puteți aștepta dlor dela stăpânire, — zice foarte potrivit »Lupta« — pentru-că efectul va fi tocmai contrarul. Căci aturisiții de Români și Slovaci despre vorbirea dlui ministru, cu siguranță, o singură părere vor avea: că bună luptă au luptat deputații lor, căci alminteri nu să vedea silit Andrássy să să umilească până acolo în cât să să adreseze cu cuvântul său către ei și încă în limba lor și nu în limba statului.

Cercurile de alegere și comitatele.

Am spus-o și o repetăm, că guvernul de acum are însărcinarea dela Maiestatea Sa, să facă o nouă lege de alegere, pe baza votului universal, adică lărgind dreptul de alegere.

Aceasta trebuie să se facă, trebuie să o facă chiar șovinistii, căci voința Maiestății Sale, cum a fost și în Austria, nestrămutată este.

Șovinistii și guvernul de acum au însă răcoare de lărgirea dreptului electoral. Să tem, că căpătând drept de alegere milioane de cetățeni, vor alege în multe cercuri, unde până acum erau aleși de deputați »domnișori« unguri, — zicem — vor alege deputați naționaliști (Români, Slovaci, Sârbi) harnici și atunci cu stăpânirea șovinistă e gata, se va prăbuși ca biserica Țiganilor din povestă. Tot asemenea se tem, că pe temeiul noiei legi, naționalitățile vor ajunge la putere în mai multe comitate și atunci și pe aici vor lua altă față lucrurile.

Ce e deci de făcut? Trebuie împiedecat negreșit acest lucru. Trebuie ca și pe viitor, pe lângă tot votul universal, elementul unguresc să fie atât în dietă, cât și prin comitate în majoritate covârșitoare, deși în țară Maghiarii, ca număr de locuitori, abia trec cu ceva preste numărul total al nemaghiarilor. (8,588,000 de Maghiari și 8,133,000 de nemaghiari.)

Aceasta cred șovinistii să o ajungă prin o împărțire măiestrită a cercurilor de alegere și prin o împărțire nouă a comitatelor, anume așa, că în părțile locuite de Unguri să facă multe cercuri mai mici, iar în părțile românești și slovace să fie cercuri mari, ca astfel numărul deputaților aleși pe aici să fie mic. Tot asemenea și cu împărțirea comitatelor.

Nu știm că guvernul are astfel de planuri, dar să poate să aibă. Să ocupă însă cu afacerea aceasta »Budapesta Hirlap«, — foaie care stă aproape de guvern — în doi numeri ai săi.

Să luăm întâiu cercurile de alegere.

»Bud. Hirl.« zice, că cercurile să se facă așa, că în ținuturile dincolo de Dunăre, între Dunăre și Tisza și pe țărmul stâng al Tisei, unde Ungurii sunt tari, în loc de 190 de cercuri, câte sunt acum, să se facă 250—260 de cercuri. În alte părți ale țării se mai pot face vr'o 70 de cercuri ungurești. Astfel ungurii ar avea totdeauna preste 320 de deputați siguri în dietă. Pentru Români ar rămânea ca cercuri sigure (fiindcă șovinistii aceste nu le pot șterge de loc) 28 de cercuri, pentru Slovaci 23, așa dar în cazul cel mai bun 50—52 de cercuri, dintre cari în unele s'ar alege poate — așa nădăjduiește Bud. Hirl. — și câțiva Români »plouați«, adică Români de-ai guvernului.

»Bud Hirl.« aduce și exemple, cu privire la Ardeal. Iată planul ei:

În comitatul Hunedoarei să se facă 5 cercuri de alegere. Unul să fie alcătuit din localitățile: Livăzeni, Lupeni, Petrița, Petrojeni și Hațeg. Al doilea din Deva, Orăștie, Hunedoara, Călan, Ghelar, Săcărâmb și Simeria (Piski). În amândouă cercurile locuitorii sunt în majoritate unguri, câte 25 mii. Celelalte 3 cercuri le-ar forma satele românești.

Din 4 cercuri ale Albei inferioare două iară să fie ungurești. Unul s'ar compune din Roșia, Abrud, Zlatna și Alba-Iulia, celalalt din Teiuș, Blaj, Aiud, Uioara și satele ungurești de pe Murăș.

Cele două cercuri din comitatul Târnavelor mici ar fi maghiaro-săsești. Unul alcătuit

din cercurile administrative Dicio S. Mărtin și Iernut, celalalt din cercurile Ibașfalău și Hususău.

In Solnoc-Dăbâca din patru cercuri s'ar putea rotunzi doue ungurești, cu centrele Dej și Gherla. etc.

Eată, frate Române, cu ce-și bat capul scribălăii de pe la foile ungurești, dar poate că și domnii mai mari dela cârmă.

Când va veni la rând proiectul acesta în dietă, grea muncă și mare luptă vor avea deputații noștri.

Despre împărțirea plănuită a comitatelor în urul viitor.

Ancheta învățătorească.

Joi, în 10 Ian. n. c. s'a întrunit în Sibiu ancheta învățătorească, convocată pe baza hotărârii congresului național-bisericesc din anul trecut. Ancheta, cum știm, să compune din câte un învățător din fiecare tract protopopesc din întreaga metropolie ortodoxă română.

Astfel din 69 de tracte ale metropoliei s'au prezentat ca esmiși 67 de învățători. Doue tracte protopopești, Mehadia și Panciova (eparchia Caransebeș) n'au putut trimite reprezentanți, neavând scoale confesionale, ci comunale. Au mai fost de față și următorii bărbați de încredere, trimiși de consistoare: Din archidieceză dnii Mateiu Voileanu asessor și Lazar Triteanu, ref. scol. din dieceza Aradului Dr. Cuhandu, ref. scol. și din dieceza Caransebeșului, dl protopr. Andreiu Ghidiu. Singurul obiect, care, conform îndrumării congresului, a avut să fie rezolvat, a fost următorul: Să se studieze chestia, cum s'ar putea îmbunătăți salariile învățătorilor.

Ședința I.

După serviciul d'zeesc, ținut în Catedrală, învățătorii au salutată în corpore pe Escelenția Sa, apoi s'au întrunit în Casa națională, unde a fost deschisă ancheta pe la oarele 10 și 1/2. De față au fost, afară de învățători, I. P. S. Sa Metropolitul Meșianu, primit la intrare în sală cu vii alcamații, II. Sa Pușcar, asessori consistoriali, profesori seminariali etc. iar pe galerie să aflau mai mulți elevi seminariali, cu deosebire pedagogi.

Ședința I. a fost mai mult formală. A deschis-o comisarul consistorului metropolitan, protosincelul Dr. Eusebiu Roșca, care a condus ședințele anchetei cu foarte mare tact și înțelepciune, spre mulțumirea tuturor.

In vorbirea de deschidere comisarul a amintit, că aceasta e prima întrunire a reprezentanților învățătorilor din întreaga metropolie; recunoaște, că plata învățătorilor e prea mică după cerințele timpului de azi și că ar trebui urcarea salariilor, dar problema e foarte greu de deslegat. Cere, ca desbaterile să fie cumpătate și asigură pe învățători despre bunăvoința sa. Mulțumește apoi Escel. Sale pentru interesul, ce-l are față de soarta învățătorilor și li cere spriginul părintesc.

Escel. Sa în puține cuvinte declară, că bucură ia parte la lucrările, ce sunt

spre înaintarea și binele bisericeii și a neamului, împărtășește binecuvântarea sa și dorește, ca lucrările anchetei să aducă roșuri bune.

După aceste învățătorii își prezintă credenționalele. De notar al ședințelor se alege Inv. Eugen Popescu, apoi să alege o comisie de 15 membrii, cari împreună cu bărbații de încredere, să studieze afacerea urcării salariilor și să vie cu propuneri la ședința următoare, de Vineri.

Cu aceste să încheie ședința I.

Ședința II.

Comisiunea aleasă a ținut Joi după amiază o lungă ședință (dela 3—9 ore), în care a desbătut și studiat afacerea și a prezentat în ședința de Vineri, prin raportorul ei Iuliu Vuia, un operat, cuprinzător de mai multe propuneri. Aceste sunt de două feluri. Cele dintâu privesc urcarea salariilor, apoi urmează altele, referitoare la diferite afaceri școlare.

Propunerile, făcute de comisie, cu privire la urcarea salariilor, după lungi și interesante discuții, s'au primit cu unele mici modificări în următoarele:

1. Ancheta primește cu mulțumită hotărârea congresului pentru urcarea salariilor și autoritățile bisericești sunt rugate să ia măsuri, ca conform legii, dotația învățătorilor noștri să fie egală cu cea a învățătorilor celorlalți susținători de școală din patrie.

2. In acest scop vener. consistoare să esmită în parohii — unde reclamă lipsa — pe cei mai distinși bărbați ai neamului, cari convocând în ședință corporațiunile parohiale și arătându-le importanța școlilor confesionale, să-și pună în cumpănă toată autoritatea lor, pentru urcarea salariilor.

3. Mijloacele sunt: repartitie pe popor, fondurile parohiale existente, dotația dela comunele politice, fondurile fostelor reuniuni Inv. crearea de fonduri noi chiar și prin colecte, întemeiere de bănci populare dela cari să se ajute învățătorimea, iar în caz extrem, întru cât ni s'ar da în condiții neone-roase și fără vătămarea autonomiei bisericești, să se ceară și dela stat ajutor, care să se pună la dispoziția consistoarelor, analog cu congrua preoțescă, dată bisericeii.

4. Incasarea regulată a venitelor să fie îndatorate a o face comitetele parohiale, având a încassa salariile sub urmările disciplinei; în caz de neglijență să se ridice împrumut pe răspunderea personală a președintelui comitetului și a episcopului primar. Dacă biserica are fonduri, salariul să se anticipeze de acolo, până la încasarea repartitiei.

5. Cvinvenalul să-l primească fiecare învățător după o funcție de 5 ani, fără considerare de a fost aplicat provisor, ori definitiv.

Aceste hotărâri s'au luat cu unanimitate cu privire la urcarea salariilor învățătorilor.

Afară de aceste în interesul promovării învățământului, ancheta, la propunerea comisiei de 15, roagă consis-

torul metropolitan, respective consistoarele pentru următoarele:

A institui ancheta învățătorească din 3 în 3 ani, având a-și da părerea în afaceri școlare învățătorești.

Pentru a deștepta în popor dragostea și interesul față de școală, să dispuiască, ca în rapoartele ce să facă către sinoadele parohiale să se marcheze și activitatea și roadele școlii.

In preliminarele de budget a fiecărei parohii să se ia o sumă oarecare pentru procurarea de recvisite și alte mijloace de învățământ (manuale etc.)

Să se ia măsuri pentru cercetarea tot mai regulată a școlii. Aici să arată căile și mijloacele practice spre ajungerea scopului.

Să se instituie în fiecare dieceză câte un revizor diecezan, pe lângă organele școlare de azi, asemenea și în protopopiate să se însărcineze, pe lângă protopopul, câte un învățător, care să se intereseze de mersul învățământului.

Consistoarele să se intereseze tot mai mult de statul învățătorec, și să-l încurajeze, cu deosebire prin premiare și la constituirea corporațiilor bisericești-școlare. Regulamentul pentru organizarea învățământului să se execute întocmai ș. a.

Aceste sunt hotărârile anchetei. Adunarea a decurs calm și cu demnitate, ceea ce face cinste învățătorimii noastre și conducerii abile a comisariatului Dr. E. R. Roșca.

DIN LUME.

Moartea Șahului Perziei.

După o boală mai lungă, Șahul Perziei Muzaffer Eddin, a murit în 8 Ian. n. c. în Teheran. El a ocupat tronul Perziei în 1906. A călătorit de câteva ori prin Europa și a fost un domnitor iscusit. Ii urmează pe tron fiul său Mohamed Ali Mirza, care e în floarea vieții. Incoronarea va fi în 2 Febr. c.

Lupte în Marocco.

Pe când în toate părțile lumii acum e pace, în Marocco s'au dat zilele aceste lupte sângeroase între trupele Sultanului și Raizuli, o căpetenie de răsculați. Raizuli de mult neliniștește Marocul. Acum părăsit de mulți credincioși de-și săi s'a refugiat în cetatea Zinat. Aceasta a fost atacată zilele trecute de trupele Sultanului, a fost cuprinsă și pustiită. Raizuli a scăpat și a fugit în munți.

Cetitorule

lățește „Foaia Poporului” între
cunoscuții tăi!

Alegere de notar.

Ghișasa de sus, 5 Ian. 1907.

In 3 Ian. c. s'a făcut alegerea de notar cercual în cercul Ghișasa de sus (comit. Târnavă-mare), în postul devenit vacant prin pensionarea harnicului notar dl Ioan Bela, alegân-

du-să prin aclamațiune de notar dl Ioan Bendorfean din Daneș.

Felicitănd pe nou alesul notar speriez, că acest cerc și-a căpătat un alt harnic și înțelept notar.

Când felicit pe noul notar, iubirea mă îndeamnă a rosti un cuvânt de adio și încă pe calea publicității, către cel ce din anul 1852 începând neîntrerupt, cu mare trudă, acurateță, dreptate și preste toate aceste cu abnegație a purtat greul oficiu de notar și încă sub diverse sisteme.

Dl Ioan Bela român gr-cat. născut în comuna Ghișasa de sus, din tinerețe a purtat oficiul de notar în comunele Bendorf, Cornățal și Nucet (comit. Sibiu), apoi dela un timp încoace și în Zlagna și mai pe urmă în cercul de astăzi, Ghișasa de sus, Ghișasa de jos și Vecerd.

Dânsul după un serviciu de 54 ani, astăzi în etate de 74 ani, la cererea sa proprie a fost lăsat în penziune.

Cât timp el a purtat acest oficiu, în urma naturii lui s'au blând și sincer, s'a purtat către fiecare prea afabil, și fiecărui un părinte bun și adevărat era și cu statul și cu fapta, așa cât cel ce de dânsul a ascultat reu n'a pățit, celor săraci le-a fost tare credincios și milostiv și tocmai de aceea ne căde greu a ne despărți de el și singur ce ne mângăie este că în nou alesul notar sperăm a avea pe omul doririlor noastre:

Ca respătă a iubirei, sincerității și blândetei dezvoltate fața de cercul în care, din frageda tinereță ai luptat până la cele mai adânci bătrânețe prea iubite și vrednice Domnule notar Bela, noi poporul din cercul D-tale, cu ce ș'am putea răsplăti toate? decât dorinduți din adâncul inimei noastre, ca bunul D-zău să-ți lungească firul vieții și să te țină încă mult și în deplină sănătate în mijlocul nostru și al familiei D-tale, iar la urmă să te faci vrednic de respătă prea dreptului D-zău.

În numele poporului din cerc.

V. S.

Din luptele noastre.

— Vorbirea dep. Dr. Stefan C. Pop, în dietă. —
(Urmare.)

On. Cameră! Dacă binevoști a urmări cu atențiune budgetul, vă veți convinge, că suma de pașal, pe care comitatul Turda-Arieș este obligat a-l plăti statului este de 10,000 coroane, din cari 5000 cor. cad în sarcina acestor comune nenorocite. Iși poate imagina oricine, ce imparțialitate se manifestă din partea municipiilor, când sumele acestea se repartizează pe indivizi și se face execuția. (Mișcare.) Statul, socot, că nu are intențiunea aceasta și nu pentru aceea cheltuim noi milionul, pentru ca să vindem la licitație averea acestor nenorociți.

În ce privește instituțiunea gornicilor, să mi se dea voie a releva unele lucruri.

În Septemvrie, când am umblat printre acești nenorociți, cari au venit la mine ocolindu-și preoții, mi-s'a zis să nu intru cu nimeni în contact, să nu vorbesc cu nimeni, căci se tem că mă voiu schimba și nu voiu vedea adevărul curat. Mi-s'a zis, să vie aici domniile miniștrii și să vadă ce e cu munții noștri! Observ, că munții sunt proprietatea erarului, dar țărânimea de acolo îi numește »munții noștri«.

Gornicul din Dămuș ține doi munți și — aceasta o știu numai din auzite — are vr'o 20—40 vite, are pe an câte 80 care de fân, pe cari îi vinde scump comunelor din împrejurime. Gornicul din Albac are casă cu etaj și este stăpân și poruncitor peste întreaga comună.

Întreb onorată Cameră, oare poate să admită bunul simț, ca un om, care are un salariu cinstit, ba încă un salariu foarte bun în comparație cu pregătirile sale, — să excludă dela pășune în mod nedemn și sub diferite pretexte pe niște oameni săraci, să exploateze munții cei mari în propriul său folos? Erarul să îngrijește de dânsul, îi dă un anumit teritoriu pentru un număr oarecare de vite, dar nu i dă dreptul să poată strage comunelor un munte sau chiar doi munți întregi.

Imi iau voie a întreba la acest loc — ceace am mai relevat — că unde se va ajunge dacă se va enunța sistematic imposibilitatea de a încassa? În privința aceasta se procedează uman; dar mai este un motiv. Erarul, îndată ce se enunță insolvența, plătește imediat cheltuielile de procedură, pe când dacă acele cheltuieli trebuie să se încasseze dela un țaran, urmează o lungă procedură, sechestru, licitație și multe alte lucruri desagrabile; pe calea aceasta însă — scuzați, nu vreau să suspționez — pe când pe deoparte să ajunge lesne la bani, pe de altă parte se vor multiplica cazurile de contravenție, și este ne mai pominit, ca în asemenea ținuturi să fie comune cu câte 4—5000 cazuri, și sub astfel de pretexte să-i persecute pe bieții oameni. Abuzurile acestea trebuie suprimate într'un chip oarecare, căci statul n'are nici un folos, ci numai pagubă. Guvernul central, fără ca să bănuiască, provoacă ura față cu sine însuși în sufletele acelor oameni nenorociți.

Am zis, onorată Cameră, că de oarece chestia este în așa grad o chestie de interes comun, pe cât imi va fi posibil, voiu ocoli parsonalitățile. Cu toate acestea, fiindcă on. mei colegi cu drept cuvânt au întrebat, unde mi sunt probele, sunt nevoit a vorbi și despre acestea. Căci am ridicat și o acuză gravă și anume că acci oameni, la cari amenda s'a schimbat în arest — sunt aplicați la corvadă particulară. În privința aceasta aș putea să numesc nu numai pe unul, care a făcut asemenea corvadă. Am întrebat dela unii bărbați inteligenți de acolo, dacă este cu puțință acest lucru? Mi-s'a răspuns afirmativ. Nu știu, dacă a făcut o actualul solgăbirău, ori vr'un antecesor al său, dar știu că solgăbirăul a făcut-o.

Cealaltă chestiune, mai delicată, este abuzul ce se face cu pescăritul. Regret foarte mult, că nu văd aici pe întrerupătorul deputat Rákosi Viktor (Mișcare) căci chestia această pe dânsul l-ar interesa mai tare, atât ca om cât și ca poet.

În cercul acesta și în comunele aparținătoare lui, pescăritul îl ține în arândă atât în păraie cât și în cele două Arieșuri domnul fisolgăbirău.

Poporul asuprit la extrem, firește, nici nu îndrăznește a se apropia, ca să concureze cu d-lui la licitație. L'a arendat așa dar dânsul. Socot că este incorect

și greșit, ca fisolgăbirăul să aibă în mâinile sale pescăritul, din cauză că în sensul legii tot fisolgăbirăul este chemat a interveni în cazuri de contravenție, și prin urmare el este persoană interesată în cauză (Așa este!) Și oamenii acolo sufer de foame. M'am convins singur, că coeficientul mortalității acolo este colosal de mare. Și când acei oameni, mânâți de foame să duc să prindă de sub vr'un bolovan un păstrav, îi prinde geandarmul, îl pedepsește adesea nu numai pe el, ci și pe tatăl său. Și pedeapsa este teribilă.

Iată sentințele: Într'una d. e. inculpatul este condamnat pentru contravenție de pescuit la câte 100 coroane amendă principală, apoi în sensul § lui 65 la câte 50 coroane amendă, ceace este o amendă comutabilă în închisoare de câte 28 zile.

Un caz și mai interesant vă spun, fiindcă aruncă lumină asupra modului de cugetare al poporului (Mișcare). Inculpatul este dat în judecată. Să face acuza. Reclamant este fisolgăbirăul, iar ca judecător este iscălit solgăbirăul, în exhibit însă vedem numele fisolgăbirăului reclamant. Țăranul ia actul în mână și întreabă dela cine a venit și ce conține? Te-au amendat la 50—100 coroane. El zice: Frumoasă dreptate! Dl fisolgăbirău își face singur dreptate!

Acestea sunt probe, că aici nu sunt stări sănătoase. Deoarece pescăritul aparține cadului acestui portofoliu al agriculturii, rog cu profund respect pe dl ministru al agriculturii, să ia măsuri, ca să nu să mai întâmple asemenea abuzuri căci prin aceasta suferă și cinstea justiției și a administrației. Țăranul cu drept cuvânt zice: Iată judecătorul acesta își face singur dreptate! Apoi pedepsele încă sunt grozave. Unul din colegii mei deputați a fost martor, cum gendarmii au escortat pentru câte un păstrav, băieții de câte 10 ani dela Mărișel până la Glău, distanță de 50 kilometri. Iată ce lucruri să întâmplă, când niște oameni ai autorității publice, cari în același timp sunt și organe de justiție — regret că fisolgăbirăului din punct de vedere penal i să acordă asemenea autoritate — iau în arendă dreptul de pescărit și apoi pedepsesc atât de inexorabil.

Întreb pe Onorata Cameră, este corect, ca solgăbirăul să vândă pește în Abrud și păstrăvi în Roșia, și oare servește spre înălțarea nimbului corpului administrativ, dacă țăranul îl vede adeseori acolo pe fisolgăbirău împreună cu odăiașul (haiducu) său? Eu în privința aceasta proferez principiul, pe care socot că-l împărtășesc cu mine împreună toți aceia, cari cunosc privațiunile și trebuințele omului sărac, anume că păraiașele și apele din munți n'ar trebui s'opuse rigoarei extreme, căci adesea foamea și necesitatea extremă este aceea, care îl constrânge la contravenție pe bietul țaran. Imi exprim părerea, că de geaba zice cineva că acci arendași procură material de prăsit, cu toate că pentru sporirea contingentului de pește nimica nu fac, deoarece în apele de munte nici că se pot instala stațiuni de prăsit. Iată de ce nimeni n'are vr'un folos din asemenea procedură, ci numai pagubă.

(Va urma.)

Tovărășiile economice.

Mai înainte de asta cu 40—50 de ani, economii nostri nu prea aveau lipsă de unelte economice ca astăzi, deoarece atunci să ara și grăpa pământul încă tot cu pluguri și cu grape de lemn; aveau pe unele locuri carele încă tot nefecate, săpau cucuruzul numai cu sapa de mână și pe mulți li cuprindea mirarea, când auziau dela câte un oștean bătrân venit de prin Germania și Franța, că pe acolo sunt pluguri și grape întregi de fer, sunt cară fecate, mașini pentru sămănatul și săpatul cucuruzului, pentru cosit, secerat, îmblătit, vânturat, sămănatul grâului ș. a.

Astăzi însă am ajuns, ca să vedem și noi introduse mașinile și uneltele numite, chiar și de către economii nostri cu mai puțin pământ, de oarece și aceștia au simțit lipsa de a și cumpăra pluguri de fer, de a și fereca carăle, de a și cumpăra mașini pentru sămănatul și săpatul cucuruzului ș. a. Și fiindcă toate acestea au costat bani mai mulți ca cele vechi, astfel s'a văzut silit apoi și micul econom, ca să se opintească tot mai tare ca în trecut, ca pe lângă celelalte cheltueli economice, să mai poată scoate din petecutele acelea de pământ încă și prețul acelor unelte atât de bune și spornice pentru lucrarea pământului.

Mulțămită acestor unelte și mașini spornice de lucru, cei mai mulți din economii nostri au ajuns astăzi, ca să poată lucra și produce de două ori mai mult, ca cât să putea lucra și produce mai înainte de asta cu 40—50 de ani. Astfel putem vedea acum pe cei mai mulți din economii nostri lucrând și producând cu ajutorul mașinilor pentru sămănatul cucuruzului dela 8—10 cară de cucuruz pe an și încă unii numai cu ajutorul membrilor familiilor lor, pe rând până când nu erau mașinile numite, abia putea lucra și produce cei mai bogăți atâta, despre cari să și zicea atunci: »că cu lucrătorii adună, dar cu ei și mânâncă cele adunate«.

Mașinile pentru sămănatul și săpatul cucuruzului, apoi plugurile de fer și celelalte unelte mai măruate de economie nu sunt așa scumpe, ca să nu și le poată procura și singuraticii eco-

nomi. Cele pentru sămănatul grâului și îmblătit, fiind însă mai scumpe, nu să pot procura decât de către proprietarii mai mari sau și de către cei mai mici, însoțindu-să mai mulți laolaltă.

Mașinile de îmblătit și treerat, ce-i drept, să pot procura și de către singuraticii economi, de oarece cu acelea să poate lucra timp mai îndelungat și astfel proprietarii lor, nu numai că se pot despăgubi de prețul depus în ele, ci în tot anul poate să le mai rămână și un câștig oarecare.

Nu tot așa stă lucrul însă cu mașinile pentru sămănatul grâului! Acestea fiind mai scumpe, micul econom nu și le poate procura singur, deși ar avea și el lipsă de ele în tot anul, iar ca să le procureze oamenii singuratici și apoi să le dea pe plată la alții, încă nu să prea plătește, fiindcă sămănatul să face deodată și în decurs de câte o săptămână sau cel mult două, iar după aceea nu mai are ce face cu ea până când vine alt sămănat. Dar fiindcă cu acestea mașini să cruță mai jumătate din sămăntă, ba chiar și holdele se fac mai frumoase, apoi mai mari în spic și la grăunțe, ca cele sămănate din mână, așa introducerea lor este de neapărată trebuință și pentru economiile cele mai mici.

Tot de așa mare trebuință sunt în economiile mai mici și mașinile pentru tăiatul paielor, cu cari încă s'a dovedit, că se poate cruța foarte mult fân, a cărui lipsă să simte pe unele locuri din an în an tot mai tare.

Așa stând lucrul, credem că apoi vor înțelege mai ușor și economii nostri răsunetul cuvintelor poetului, că: »unde-i unul nu-i putere«, vor înțelege că trebuie să se însoțască câte doi și mai mulți laolaltă, pentruca să și poată procura mașinile neapărat de lipsă pentru economia câmpului și a vitelor, ca astfel ceace unul singur nu e în stare să facă, să poată face câte doi și mai mulți laolaltă »cu puteri unite«.

Pentru scopul acesta apoi legea și îngăduie, ca economii din țară să și poată însoți în anumite »tovărășii economice« pe lângă anumite statute aprobate de stăpânire. Membrii acestor to-

vărășii plătesc odată pentru totdeauna o taxă fundamentală de 20 coroane și câte 2 cor. taxă de înscriere, ca și la înființarea însoțirilor Raffenzen. Suma din urmă se adaugă la fondul de rezervă. Membrii însoțirii apoi au dreptul de a folosi în cinste toate mașinile însoțirii, cari se procură din taxele membrilor ordinari. Pe unele locuri tovarășii acestea mai primesc și câte un ajutor dela comitat în fiecare an, din care apoi de asemenea să pot procura anumite mașini, sămănțe sau alte unelte economice.

Tovărășiile numite să conduc de către un președinte, vicepreședinte, casar, secretar, inspector de mașini și încă alți doi membrii, cari să aleg din sânul lor pe un period de trei ani. Pentru înființarea unei tovarășii de acestea, să recer cel puțin 12 membrii. Când acestia nu mai voesc să susțină societatea, aceasta să poate apoi și desființa de către tribunal, care pune mașinile și celelalte unelte ale ei în lichidare (vânzare).

La stăruința »Reuniunii economice« din comitatul Sibului s'au înființat mai multe tovarășii de acestea pe teritoriul acelu comitat și după cum am aflat, acelea au o înrăuiriță foarte însemnată asupra mersului economic din comunele respective. De aceea atragem luarea aminte și a altor economi asupra acelor tovarășii, sfătuindu-i cu tot adinsul, ca pe unde numai pot și i iartă împrejurările locale, să înființeze neamănat asemenea tovarășii, de carece acelea sunt de un folos neprețuit pentru economia de câmp și vite în fiecare comună.

Ioan Georgescu.

Români, cultivați Soia.

Soia este o plantă de curând cunoscută. Să seamănă primăvara, cam pe timpul sămănatului fasolei, dar totdeauna singură, nu în amestec cu alte plante cum e d. e. cucuruzul ș. a. căci îi împiedecă dezvoltarea, având mare lipsă de lumină și căldură.

Înălțimea ei obicinuită este între 60—70 cm. și produce un singur fir 30—42 păstăi, fiecare păstăie conține 2—4 boane. Să seamănă la distanță de

VESELIA.

Foia glumească a »Foil Poporului«. —

Biserica Țiganilor.

Scoase de prin buzunariu
Trase bine pe amnaru
Și-ascuțite, lucite
Sunt la lume împărțite.

Gloabă.

(Urmare.)

Face dar cu pălăria
Semne ca să tacă toți
Rândue el preoția
Fără care erau morți,
Că vezi bine asta-i lege
Cine îngroapă și botează
Și cunună, să'nțelege?
Numai popa creștinează.
Așa dară bietul dada
Cărmuitor, președinte,

Poporul nu l-ar lăsa
Așa prost ca mai nainte.
A zis deci în adunare:
Uite Cula-i om de treabă
El le-a spune fără carte
Toată lumea să înțeleagă,
Că voi dacă ați ști carte
Ați alege voi de voi
Ați face biserici, școale
Și v'ați scăpa de nevoi.
Așa dară cu încetul
Trebuie să mai răbdați
Cum conduce arhereul,
Biserica, s'ascultați,
Iată Cula va fi popă
Iar pe Danciu-l pun diac,
Fără carte fără plată
Să le scoată ca din sac.
Meargă dar: Mihăla, Cula,
Danciu, Savu, Ionu, Onu,
Și țineți cu toții sama
Ce va spune archereu.
Spuneți ca să mi-l sfințească
Drept pe Cula de preot,

Iar' pe Danciu să-l numească
Diacon să cânte — tot.
Cum ajunse la vlădica
Nu știa care să între
Că tare le era frică
Vre un sfânt că pe ei pică
Danciu zice: meargă Cula
Dară Cula zice Onu,
Savu zice că Mihăla
Iar Onu zice că Sonu.
Păruela a fost gata
Trag de păr, ba dau la pumni
Până ce iasă vlădica
Și-i numește de nebuni.
Iară Cula ca de preot
E trimes de dada lor
Iasă naintea vlădichii,
Cu cuvânt tremurător:
Mă rog ție mă sfințește,
Dada nostru ne-a trimis
Pe mine să mă faci popă
Fără carte să cetesc
Iar' pe Danciu lă-l diac
Să adeverească slujba

45 cm. un cuib unul de altul, punând în fiecare cuib 3—4 boane, având însă în vedere ca pământul unde să seamănă să fie pământ de față.

În timp de 25 de zile e răsărită și atunci să poată și săpa prima oară, grijind ca să nu atingem cu vârful sepei rădăcinile. După alte 25 zile putem săpa a doua oară, însă nu trebuie tras pământ în jurul ei ca la cucuruz, deoarece păstăile cresc aproape de pământ. Prin August când începe a-i cădea frunzele și păstăile se îngălbinesc, atunci o putem culege, smulgându-o din pământ și imblătindu-o cu imblăciul, întocmai ca fasolea.

La expoziția din București Soia a avut un succes colosal, fiind expuse în pavilionul cu același nume diferite preparate de Soia.

Ar fi de dorit ca tot creștinul atât sărac cât și bogat să-și procure Soia, căci aceasta este o eselență hrană, mai ales în timpul postului.

În această foaie s'a publicat, atât în anul acesta cât și în anul trecut, mai multe articole interesante privitor la această plantă; s'au publicat și rețete necesare după care să poată orienta ori și cine spre a și putea prepara din ea cele necesare. La prepararea laptelui mai adaog: că după ce s'a făcut laptele după cum prescrie rețetele mai sus amintite, să se fiarbă în el câteva găluște de aluat, având aceste influența de a-i scoate puțină amăreală ce conține boabele de Soia.

Cei cari doresc să cultive această plantă să se adreseze mie pe adresa: Ioan Tudor în Șeica mare (Nagyselek), prin o carte postală, scriind corect adresa și poșta ultimă și vor primi per ramburs acasă la domiciliul lor 1 kgr. pe preț de 2 cor. plus porto, în pachet voi mai adaoga și o instrucție referitor la cultivarea și prepararea Soiei. Ioan Tudor.

Sfaturi prețioase pentru ca să avem copii sănătoși.

Ce să facem?

Alăptați copilul la sân, cât de multe luni s'ar putea.

Până la vârsta de 7 luni nu dați copilului nimic altceva decât lapte.

Corpul și capul copilului să fie ținut într'o stare perfectă de curățenie.

Dacă vă serviți de biberon, (țeve de supt) biberonul să fie cât se poate de curat.

La ștergerea copilului serviți-vă de prosoape lănoase, moi.

Nu dați copilul decât pe mâna unor persoane sănătoase.

Nu lăsați pe nimeni să vă sărute copii.

Luăți seama la ieșirea afară a copilului.

Culcați copilul de vreme.

Copilul să doarmă singur, într'un leagăn.

Copilul să stea la aer curat; bine ar fi să-l scoateți în toate zilele la plimbare (afară numai de acele zile când e vânt și ploaie).

Ce să nu facem?

Nu dați copilului să sugă un biberon gol.

Nu lăsați copilul să mănânce prea mult.

Nu suflați și bucatele (lapte etc.) cu gândul, ca să le răciți mâncarea mai repede.

Nu mestecați în gură mâncarea ce o dați copilului (obicei foarte scârbos și foarte primejdios).

Nu siliți copilul să meargă prea de timpuriu.

Nu faceți sgomot prea mare lângă copil, ca să nu tresară, ca să nu să sperie.

Nu l legănați prea tare, nu faceți gimnastică cu copilul precum au obiceiunii de a apuca copilul sub braț și a-l ridica repede în sus.

Nu lăsați copilul să stea în cearșafuri sau scutece ude.

Când îl scâlțați, nu-l lăsați ca spa să intre prea multă în urechi.

Nu așezați copilul în fața unei lumini prea vii.

Nu duceți copilul cu capul gol la soare.

Nu gădiliți copilul.

Nu-l deșteptați din somn.
Nu i dați jucării vâpsite.
Nu lăsați copilul ca să fie constipat (incuiat).

Copilul cum adoarme, puneți-l în leagăn, nu-l mai țineți pe brațe.

Nu siliți copii ca să învețe prea de timpuriu cetitul sau poezii.

(Sănătatea.)

Dr. Teodor.

„Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“.

(Urmare).

Cultura nutrețurilor măiestrite și a altor plante.

Vieritul tot mai mult periclitat, se numără și el între afacerile, ce au preocupat comitetul. Din timp în timp am dat povețe de urmat la stropirea contra »peronosporei viticole« și am publicat rescripțele ministeriale privitoare la aceste.

Cu scop de a face un pas înainte în cauza vieritului, comitetul, considerând cererea harnicului învățator și bun viier, Nicolae Iosif din Aciliu, i-a oferit un ajutor de cor. 80 din fondul creat de secretarul Reuniunii pentru calificarea unui tinăr în viierit. Cu acest ajutor dlui Iosif posibilă i-s'a făcut participarea la cursul de 4 săptămâni de viierit, ținut în Aiud. Dl Iosif îndată după absolvare, a ținut, între altele, o conferință instructivă la întrunirea noastră agricolă din Dobârca și în același timp a prezentat comitetului manuscrisul unui opșor despre cultura viilor peste tot și despre cultura viței americane în deosebi, care acum e pus sub tipar.

Tovărășiile agricole.

Mai că nu există comună mai de seamă în comitatul Sibiului, în care să nu se cunoască mașinile de sămănat, grapele de fanațe, triorul și în multe comune chiar și mașina de imblătit cu vapor. Tovărășiile agricole cu firme înregistrate continuă a desvolta o activitate rodnică și binefăcătoare. Între aceste cu deosebire tovarășiile din Roșia săs. Apoldul-rom. Sebeșul săs. Avrig Săliște etc.

Poesii populare.

De pe Someș.

Com. de Gh. I. Foghian din Coșai.

Frunzuliță iedera

Lele nu mă blăstăma

Că io tare m'oiu jura

Cât oi trăi să trăiesc

Dacă oi muri să orbesc

Cu tîni să nu mă întălnesc.

Știi tu mândră ce ziceai

Când florile le pliveai

Ai zis tu cu gura ta

Că peană verde nu-i purta

Ii purta peană de colie

Să-mi fi dragă numai mie

Da tu porți și peană verde

Să fi dragă cui te vede

Și mai porți și peană neagră

Ți dragă lumea întreagă.

Frunzuliță verde-n tău

Bade bădișorul meu

De-am călcat cuvântul tău

Să mă bată D-zău

De ți-am călcat porunca
Să mă bată precesta.

Brădulețu crește-n sus
Știi tu mândră ce mi-ai spus
La cules de cucuruz?
Că-i purta la brău bujor
Și te-a lua domnișor
Mai frumos și cărturar
Nu ca mine opincar,
Rozorelu s'o uscat
Domnișoru te-o lăsat

Frunză verde și-o nua
M'o făcut maica luna
Să-mi fie dragă lumea,
M'o făcut dimineața
Să nu dorm toată noaptea
Frunză verde de mohor
De dorul mândruțelor
Frunză verde iedera
De dorul dela mândra.

Auzit-am auzit
Că se face moară-n vânt

Cântând tot Amin, în veac,
Ca diac în totdeauna
Deci vlădica deodată
Să gândește, răzgândește
Trimete după peceată
Și în foc o rumenește,
Pentru Cula preoție
Două s'a fost rânduit:
Una-n frunte alta-n spate
S'a pecetluit sfințit,
Iar lui Danciu numai una:
În piept pentru slujba sa
Pentru că-i slujba mai mică
Mai mult: Amin va cânta.
Astfel dar să duc Țiganii
Înapoi la-i lor cioroi,
Erau primiți bin' cu toții
Fiind popă un cioroiu
Chiar din vița țigănească
Ceace ei știu cu toții;
Plată n'o să trăbuească
Chiară nici la cazul morții.

(Va urma.)

Insoțirile de credit sătești sistem „Raiffeisen“.

Di șef-comptabil Constantin Herța, din Săliște, totodată revizor al Insoțirilor noastre de credit sătești, în cursul lunilor Martie și Aprilie a încheiat socotelile acelor insoțiri, cari au fost provăzute din vara anului 1905 cu registre corăspunzătoare. După censurarea estraselor, făcute cu 31 Decembrie 1905, a încheiat conturile din cartea principală și a compus Contul Bilant și Contul Profit și pierderi.

Insoțirile sunt toate în stare de progres. Ele sunt în următoarele locuri: Aciliu, Apoldul român, Loman, Pianul infer. și sup. Rechita, Roșia săs. Mohu, Veștem, Ilimbav, Nucet și Bungard.

Școala practică de economie din Săliște.

Prin anii 1880, precum se știe, comisia economică a comitatului nostru a înființat în comuna Rășinari o școală economică de instrucție, asemenea școlii economice de model a comitatului, pe care o subvenționa cu suma de cor. 1.600— anual. Cu încetarea din viață a mult regretatului S. P. Barcianu, fost conducător al școlii din Rășinari, școala a fost desființată, iar subvenția de cor. 1.600—, la insistența comitetului Reuniunii noastre, s'a susținut în budgetul comitatens și s'a distribuit drept stipendii tinerilor nostri pentru calificarea pe terenul economic la Academia din Ungarisch Altenburg și la alte școli de specialitate. Pe la finele anului 1901, primpretorul cercului Săliște, dl P. Dragits, pătruns de importanța unei școli practice economice pentru populația română din comitat, a sulevat ideea înființării unei astfel de școli în Săliște, stând în acest scop la dispoziție subvenția anuală stabilă a »Casei de păstrare din Săliște« cum și ajutorul comunei Săliște și al celorlalte comune din cerc, cari ar beneficia de roadele școlii. Tot atunci s'a reflectat și la subvenția de cor. 1.600— a comitatului. Cu începerea anului 1902 comisia economică, la intervenția noastră, sistând acordarea de stipendii, subvenția de cor. 1.600— o asigură drept subvenție stabilă pentru școala practică

Mai în sus de răsărit
Macină aur și argint
Nevestele gura-și vând
Fetele nu ncap la rând.

Urâta trece prin sec
Și strigă mănec, mănec.
Frumoasa trece prin apă
Nu-se teme că să neacă.
Frunzuliță și-o nuia
De s'ar vinde dragostea
Mi-aș da boul și vaca,
De s'ar vinde iubitul
Mi-aș da carul și plugul.

Frunză verde usturoi
Când vii bade pe la noi
Spune-mi dragă mai nainte
Ca să te aștept cu plăcinte,
Cu plăcinte calde moi
Să le mâncăm amândoi
Și vin roșu îndulcit
Hai bădiță la iubit.

Roada din întreagă lumea în 1906.

Grâu.

Săcară.

Orz.

Ovăș.

Cucuruz.

După calculația foilor engleze, în anul 1906 roada soiurilor mai însemnate de bucate a fost următoarea: Mai multă roadă a dat cucuruzul, anume 98 milioane de tone pe întreg rotogolul pământului. Celelalte bucate au dat mai puțin, anume: Ovășul 52 milioane,

săcară 38 milioane și orzul 31 milioane de tone.

În chipul ce-l dăm aci să face această învedere prin mărimea spicelor. Strujanul de cucuruz e cel mai nalt, fiindcă cucuruz a fost mai mult, apoi urmează spicul grâului și celelalte.

economică din Săliște. Lucrările de organizare ale școlii din Săliște începute în 1902, s'au continuat și în anul 1903, iar în anul 1904 s'au făcut mai multe plantațiuni de pomi. Școala aceasta, și acum luptă cu greutatea începutului, încă nu și-a putut lărgi terenul de activitate după programul ce și l-a croit la întemeiere.

Pentru a fi folositoare generațiilor viitoare școala economică din Săliște, dela chiar începutul ei, a stat în ajutorul frecuranților școlii de repetiție economică. În anul școlar 1904/5 școala a numărat 79 eleve și 16 elevi, iar în anul 1905/6 67 eleve și 10 elevi. Prelegerile practice se țin în lunile Septembrie și Octombrie și în Aprilie—Octombrie a fiecărui an, iar în lunile de iarnă s'au ținut prelegerile teoretice. La instrucția teoretică și practică au fost angajați învățătorii Petru Giura, absolvent al cursului de economie din Csákovár și Ioan Iacob, absolvent al aceluiaș curs din Hodmezővá árhely. În timpul de primăvară, vară și toamnă, elevii sub conducerea învățătorilor au lucrat în grădina de altoi și în grădina de legume, unde au cultivat pomșori și legume.

În mijlocul grădinei de pomi, ce e împărțită în 10 table, în 1905 s'a făcut o fântână pentru udarea verdețurilor, iar lângă ea o cămară de scânduri pentru păstrarea uneltelor.

În jurul grădinei s'a pus bază unui pomet pe o estindere de 7—8 jughere, în care în 1905 s'au sădit 360 altoi de măr, păr și cireș.

Actual conducător al grădinei e dl Ioan Vancu. (Va urma.)

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Cioara.

Subscrisul în numele comitet. parochial gr. ort. din Cioara vin a vă mulțami pentru stăruința cea mare care ați manifestato intru adunarea banilor trebuincioși la zidirea bisericii din comuna Cioara.

Mă bucur din inimă văzând ca învățăturile mele părintești ce vi-leam adresat la plecarea voastră în America le-ați păstrat și toate cererile noastre cătră voi au fost implinite cu dragoste creștinească.

Colecte până acum am reprimut 3 I. colectă colectant, multstăruitoriul Ioan Trifon L. Oltean împreună cu Ioan Avramuna, Ioan Chirilă și Iosif Vințan cu suma totală de 435 coroane. Colecta a II. am primito dela colectantul și multstăruitoriul Ilie German, care a colectat împreună cu Ioan Nechif, Vasile Ghișoi și Vasile Luțen a II. colectă cu suma de 543 cor. și 50 bani, a III. Colectă am primito dela multstăruitoriul Mattei Maierescu, colectând împreună cu Petru Evi, George Ciobotea cu suma de 420 cor. mulțamită deosebită și aduce lui Ioan Țirlea din Cioara care singur a donat 100 cor. și lui Ilie Brație din Cut, cari pe lângă aceia că a donat în colectă, ne-a mai cumpărat și un Triod la stănta noastră biserică în preț de 26 coroane. Suma banilor din colecte să ridică la 1398 cor. și 50 bani și din care sumă s'a făcut toată cărămida trăbuincioasă (200.000) la zidirea bisericii, față a mai reflecta la ajutorul și bani dela parochieni aflători în comună, ear suma întrecătoare 200 cor s'a depus la fondul zidirii, care acum să ridică la modesta sumă de 6213 cor. adunată înde-urs de 2 ani și jumătate pe lângă multă stăruință. Locul pentru facerea cărămizii s'a dăruit gratis de subscrisul.

Mulțamind tuturor colectanților și binefăcătorilor, voi înălța rugăciuni la Altarul Domnului ca D-zeu atotputernicul să vă binecuvinteze tot pașul vostru, ca totdeauna să puteți câștiga cele de folos sufletului și trupului vostru și înbărbătându-vă și mai departe în fapte bune și creștinești, să vă puteți întoarce acasă la familiile voastre în vechiul nost pământ, plini de bunătățile cerești și pământești.

Eată colecta a III-a:

Mattei Maierescu, Nicolae Socaciu, Simion Socaciu, Vasile Suciu, Petru Evi, Simion Julescu, Georgiu Țirlea, Stefan Stupar, George Ciobotea, Lazar Oana și Dionisie Comanescu, câte 4 dol. Ioan Țirlea 20 dol. Ilie German 1 dol. și Ioan Maciu, toți din Cioara, 35 cenți, Ilie Brație, Iosif Brație și Saveta Brație, din Cut, Adam German, Acmar, Simion Furdui, Vinerea, Vas. Bitea, cantor Cut și Nicolae Moga, Săliște, câte 1 dol. Isidor Cutaș.

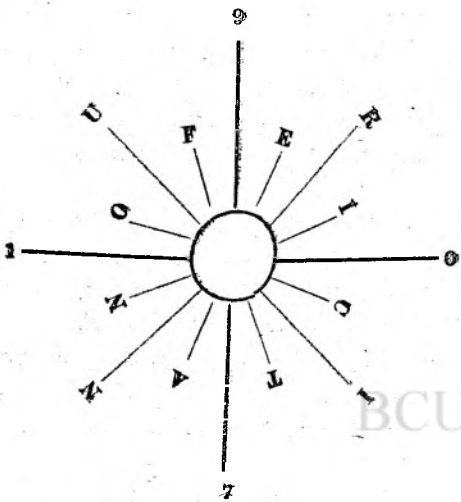
Vasile Răgovean, Ioan Rađu, Ioan Bria, Vasilie Cutean, Vasilie Albu, Nicolae Boca și Ioan Boca, câte 25 c. Simion Bratie, Istina Bratie, Bitea Vasilie, Isidor Mirion, Vasilie Vasilca și Ioan Candescu, toți din Cut, câte 50 c. Nicolae Cristea, Drasov 25 c. Ioan Muntean, Copăcel 25 c. Ioan Adam, Berliște (Bănat) 1 dol. Ioan Busuioc, Berliște (Bănat) 50 c. Harji Rusalin, Țapu 50 c. Niși Sasca, Țapu 20 c. Nicolae Herța, Cudsir 25 c. George Frigan, Vaidei 25 c. Ioan Coman, Țapu 50 c. Simion Romașan, Vinerea 50 c. Ioan Depcia, Romos 23 c. Nicolae Musca, Rehău 25 c. Nicolae Bena, Reheu 25 Dumitru Borza, Săliște 50 c. Ioan Georgiu, Vaidei 50 c. Ioan German, Vasilie Floca, Ioan Mânzat, Iacob Muntean, Iacob Cristea și Ana Cristea, toți din Aciliu, câte 25 c. Ioan Simtion și Simion Simtion, din Vinerea, câte 50 c. La olaltă suma: 64 dol. și 10 cenți.

Constantin Dances,
paroch rom. ort.

Petrecere.

— Găcitură. —

Din literele de aci să compune o zicere, folosită la Anul-nou.

Intre deslegători să vor sorta 2 călindare de pe anul 1907, cari să vor trimite din partea dlui Ioachim Pop, inv. compunătorul acestei găcături.

Terminul de deslegare e 1 Februarie n. 1907.

NOUȚĂȚI.

O școală închisă. Foile ungurești au știrea din Ciacova, că școala confesională gr. or. română din Jebel (Bănat) a fost închisă la propunerea parochului Romul Iorgoviciu, pentru că nu îi s'a dat ajutor de stat, fiind școală de stat în sat.

Curios lucru, ca chiar preotul să propue închiderea școlii sale!!

Nou drum de țară. Ministrul Kossuth a hotărât facerea unui drum de țară nou între Oșorheiu și Gherla și pentru acest scop a avizat 300 mii cor. Drumul trece prin Câmpie, pe la comunele vestite pentru târgurile lor: Sânpetru și Dâmbu. Lucrările să vor începe la primăvară și vor ținea cam doi ani. Românii de pe aici vor avea ceva câștig în acest timp.

Un pas înainte. Din Lupoia ni-să scrie: Deși parochianii nostri sunt în o stare mai mult săracă, dar având în frunte pe bravul preot Gavril Trenca, au făcut două strane în biserică pentru cântăreți.

Stranele sunt făcute din contribuirea benevolă a marinimoșilor parochieni, pentru care obol D-zău să le răsplătească!

Acum sunt pe cale de-a introduce umbra cu discul prin biserică, în care cine se dă, lui își dă — care venit încă să-l introducă pentru împodobirea resp. lărgirea bi-

sericii conform sufletelor înmulțite. Frumoasă mișcare!

Numai înainte parochianilor din Lupoia!
»Unde-i unul nu-i putere, unde-s doi puterea crește și dușmanul nu sporește! — I. M. Lupoianul.

»Basarabia» din Chișinău aduce știrea, că guvernul rusesc a concesionat prima tipografie românească, unde de acuma înainte să vor putea tipări și cărți românești, cari până acuma erau cu totul oprite în țara rusească. Totodată s'a introdus în unele școli și limba românească, care până acuma era gonită cu desăvârșire din școlile din Basarabia.

La școlile românești din Macedonia s'au înscris până acum un număr de 500 fii de Aromâni și peste 200 fii de Albanezi și Turci. La școala comercială din Salonic s'au înscris, pentru a urma cursurile primului an, 50 elevi, dintre cari 45 sunt Români macedoneni, restul alte naționalități. Aceste numere sunt destul de vorbitoare pentru a arăta înaintarea ce-o fac școlile românești în depărtatele văi ale Pindului.

Un venit de 300 milioane. Milionarul american John Dr. Rockefeller are un venit anual de 60 milioane dolari sau 300 milioane de Cor. Venitul principal îl are din ulei, de aceea să și numește »regele uleiului«. Venitul lui este pe zi 164 mii dolari, pe cias 7 mii și pe minută 114 dolari. Față de acesta venitul Țarului e pe an de 14 milioane de dolari, a împăratului german 4 milioane și a reginei Angliei e de 3 milioane. Acest Rockefeller înainte cu 50 de ani a fost un neguștor sărac. El are căi ferate proprii și mari întreprinderi de tabac, zahar, gaz și ulei etc.

Maiestatea Sa Monarchul a binevoit a încuviința d-lui Dumitru Comșa, profesor la seminarul »Andreian« din Sibiu și d-lui Wilhelm Krafft proprietar de tipografie, cunoscutul editor al »Enciclopediei române«, să poarte ordul Steaua României în gradul de cavalier, dat de M. S. Regele României.

Lăsați slobozi. La asântările din Noemvrie a tr. vre-o 22 de feciori asântați au atacat lângă Teaca doi gendarmi și desarmându-i, i-au bătut rău. Feciorii au fost prinși și au stat prinși până acum, când s'a stârșit cercetarea cu ei. Acum au fost lăsați slobozi, până-ce să va ținea pertractarea și li să va aduce osânda.

Perdere în cărți. In casina magnaților din Budapesta s'au jucat doi domni în cărți în una din nopțile trecute și unul a pierdut 650 mii de cor. Jocul a fost macao. Ei au jucat dela 11 ore sara, până a doua zi dimineața la 9 ore.

Foamete. In câteva ținuturi ale Chinei în urma ploilor a fost roadă de tot slabă. Patru milioane de oameni n'au ce mânca. Foarte mulți emigrează. Așa lipsă n'a fost în China de 40 de ani.

Regele Carol pentru marinarii vaporului »Potemkin«. Ziarul »Petit Bleu« din Bruxella e informat, că regele Carol al României ar fi scris în special Țarului ca să-l roage să ierte pe marinarii ruși, cari după răscoala lor pe bordul lui »Potemkin« s'au refugiat în România.

Din Boz. Am amintit, că întru pomnirea marelui arhipăstor de odinioară, Andreiu Șaguna s'au ținut anul acesta, la 30 Nov. c. serbări în deosebite locuri. Astfel s'a serbat aceasta zi și în biserică gr. or. din Boz, slujindu-să părăstas, după care parochul a ținut o frumoasă cuvântare despre viața și faptele lui Șaguna, apoi s'a cântat cu corul tinerimii școlare poesia »Româtime mult cercată«. Poporul a fost foarte încântat de serbare. Serbarea s'a făcut la stăruințele parochului Ioan Stângu, care de când s'a așezat în Boz, mult a luminat poporul de acolo și mult a lucrat și lucră pentru binele aceluia. Laudă lui!

— Tot din Boz ni-s'a trimis o listă de colectă, făcută în America pentru zidirea unei noue biserici gr.-cat. române în Boz. Neavând loc a publica în curând lista întreagă, amintim aci, că numărul contribuitorilor e de 75, cărora Curatorul bisericii gr.-cat. din Boz le exprimă mulțumită și în urmă zice:

Fie această faptă laudabilă a fraților noștri înstrăinați — fideli credinții și neamului — pildă vie pentru toți cei rămași acasă și pre cari soartea și împrejurările i-a favorizat, de sunt în stare materială bună. D-zeu să binecuvinte rodul muncii lor. — Curatorul bisericii gr. cat. din Boz.

O cinste mare. D-I Al D. Xenopol prof. la univ. din Iași și cunoscutul istoric român, va pleca în curând la Paris, unde va ține la Sorbonna (universitate) o serie de conferințe (prelegeri) asupra »Teoriei Istoriei«, materie în care este considerat ca cel mai mare pricepător.

D-I Al D. Xenopol e singurul Român, membru corespondent al Institutului Franței și e primul, căruia i-se face onoare de a ținea un astfel de curs la Paris.

Mare cinste pentru învățatul profesor și mare cinste pentru întreg neamul românesc.

Pharmacia a făcut în ultimele decenii progrese necredibile, așa avem azi d. e. mijlocul probat de mult, uleiul de pește în o nouă formă, care liberează uleiul de pește nu numai de desavantajele sale, de mirosul și gustul său respingător, ci îl ofere în o formă ușoară de mistuit, ceea-ce ridică forța sa efectivă. Aceasta e »Emulsiunea lui Scott«, care să vinde acum în toate farmaciile.

Intărire. Episcopul ales al bisericii ev. săsești din Ardeal, dl Friedr. Teutsch, a fost întărit în acest post de Maiestatea Sa. Intărirea a apărut publicată în foaia oficioasă.

Aplicarea de dulce lipsește pe mii și mii de copii de nutrirea și îngrijirea maternă. Nutrirea copiilor cu făină Kufeke pentru copii și cu lapte, face de prisos doica, pentru-că făina pentru copii cuprinde în sine în proporție corectă părțile constitutive ale laptelui mării, nu îngreiază aparatul de mistuire al copilului cu materii nemistuibile, laptele de vacă îl face mai ușor mistuibil și astfel are o influință foarte favorabilă asupra dezvoltării corpului băiatului și costă cu mult mai puțin, ca alaptarea cu doică.

Pe vișeri li va interesa cu deosebire, că »pepiniera Millenium« în Nagyösz, comitatul Torontal, acum, ca și în fiecare an, dispune de vișe de vie de soiul curat de cea mai bună calitate și le furnizează libere de îngheț cu prețurile cele mai ieftine. Catalog pregătit artistic în limba germană, ungară, română și sârbă gratis și franco.

Din Sârbia vin vești curioase. Să spună că în țară sunt foarte mari nemulțumiri și s'a făcut o conjurație împotriva regelui Petru, ca să-l lipsească de tron. Intre conjurați sunt și ofițeri și să zice, că primministrul. Pașici stă în fruntea mișcării. — Din izvor oficios știrile aceste să declară de neadevărate.

Cartea engleză: Românul amerloan, atât de trebuincioasă celor ce sunt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazăr. Prețul 1 cor., și 10 bani porto, se poate procura la administrațiunea »Foi Poporului«.

Aplicarea de doice lipsește pe mii și mii de copii de nutrirea și îngrijirea maternă. Nutrirea copiilor cu făină Kufek pentru copii și cu lapte, face de prisos doica, pentru-că făina pentru copii cuprinde în sine în proporție corectă părțile constitutive ale laptelui mamei, nu îngreuiază aparatul de mistuire al copilului cu materii nemistuibile, laptele de vacă îl face mai ușor mistuibil și astfel are o influență foarte favorabilă asupra dezvoltării corpului băiatului și costă cu mult mai puțin, ca alaptarea cu doică. 184 B 1-1

An nou fericit

dorește tuturor cunoșcătorilor sei valoroși

Carol Halmen

inspectorul băncii generale de asigurare mutuală „Transilvania” în Sibiu.

8 1-1

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată la persoană, pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul local, cauza, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și cauza, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamănuntul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea la cel mai mare secret. În scrisoare se pună marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau în cerere expresă se retrimit.

Un astfel de leucitor și curățitor e Institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țevă, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, boala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz de la 10 ore a. m. până la 6 ore seara (Dumineca până la 12 ore la amezai).

Adresa: **Dr. PALOCZ**, medic specialist de spital: Budapesta VII. Kerepesi-ut 10. 84 46--

Daruri de Anul-nou practice

— în foarte mare asortiment —
cu prețuri recunoscute de ieftine
recomandă

CAROL JAUERNIG

Negustorie de pânzături. — Con-
fecțiune de albituri.
Sibiu.

295 2-2

Marca de scutire: „Anker”.

Liniment. Capsici comp., substituție pentru

Anker-Pain-Expeller

este un mijloc de casă de mult probat, care se folosește mai mult de trezeci și șapte de ani ca ungere sigură la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din pricina imitațiilor de mai puțină valoare, la cumpărare se fim precauți și se primim numai sticle originale în șatule cu marca de scutire Anker și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fil., O. 1.40 și C. 2 — se carță în toate farmaciile; dep. princ. la Iosif Török, farm. în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la

„Leul de aur” în Praga

Strada Elisabeth Nr. 5 nou

— Expediție zilnică. —

214 15-40

Prima văpsitorie artistică transilvană cu vapor și institut de curățit pe cale chimică

Carol J. G. Mühlsteffen

str. Văpsitorilor (Färbergasse) 19.

Intrarea mai comodă se face din strada Ocnei, preia toate comanda, ce se țin de această branșă, și cari se eșecută conștiințios și foarte ieftin.

222 18-

Contra tusei, răgușelei și catarului au efect mai bun

bomboanele Pemete ale lui Réthy.

La cumpărare se fim atenți și se cerem apriat bomboane de-ale lui RÉTHY, fiindcă sunt multe imitații fără valoare.

1 Carton 60 fileri.

Se cumpărăm numai bomboane pemete de-ale lui RÉTHY!

261 5-12

EREMIE PURECE

lăcătuș artistic și de edificii, instalator
Sibiu, Rosenanger Nr. 9

preia toate lucrările de lăcătuș, anume:
porți, balcoane, sprijinoare de trepte,
gratii la morminte, gratii în toate felurile
de stil etc.

Deposit de
cuptoare de fert (economice)

în mare asortiment.

224 15-15

Să garantează eșecutare solidă.
Prețurile cele mai ieftine.

Real și bun!

Orologiu minunat de buzunar și
lanț, numai pentru 1 fl. 40 fil.

50.000 buc. am cumpărat, din cauza disolvării
de aceea trimit 1 orologiu de buzunar de argint
Gloria Anker remontoir de precizie, 86 ore,
lanț aurit frumos și joujon, cu mers regulat, pentru
care se garantează 3 ani în scris, numai cu fl. 1 40.

Eședare per rambursă prin

I. casă de negoț germană

S. KOHANE, Cracovia Nr. 146

Pentru-ce nu convine banii retour. Multe
scrisori de mulțămintă. 267 1-3

500 Coroane

plătesc celor-ce ar mai
căpăta vre-odată durere
de dinți ori li va miroși gura după-ce va folosi apa
de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fil. Pentru
trimitere franco 95 fil. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler
Vienna 19/1. Sommergasse 1. În Sibiu: în farmaciile
în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 89;
alița Turnului (Saggasse); alița Ocnei 2; farmacia
Tentzsch; Metzger, str. Gușterței și str. Cisnădiei.
În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseș: far-
macia Lederhülger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.
Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți
a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine
plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimit
7 sticle cu 5 cor. 20 fil. franco. 2 29 -

„CĂLINDARUL POPORULUI”.

A apărut:

„Călinarul Poporului” pe 1907.

Cel mai bun și mai ieftin călinrar românesc, cu cuprins bogat și felurit, pregătit anume pentru trebuințele oamenilor dela țară. Afară de partea calendaristică, cuprinde novele, povești, poezii, anecdote și glume, articlii economice, etc. etc. și neîntrecutul:

Răvașul nostru

toate întâmplările mai însemnate de preste an, dela noi și din străinătate.

Călinrarul e împodobit cu

multe ilustrațiuni alese

între cari amintim portretele regelui și reginei României, al metropoliților Șaguna și Meșianu, a dep. Dr. T. Mihali, a poetului Goga etc.

Prețul 40 fileri și porto 5 fileri.

„Călinrar de părete” pe 1907
adjuștat foarte frumos. — Prețul 25 fileri.

Ambele se află de vânzare la librăria „Foi Poporului” și la toate librăriile.

Precis cu jumătate prețul

ca ori-ce comerciant, ce dă pe rate, furnizez cu garanță reală de 5 ani cu prețul de fabrică: mașini de cusut 44 cor. Suveică vibratoare 78 cor. Centralbobbin 92 cor. incl. lădiță eleg. și 5 ani garanță. Aparat de brodat 4 cor. M. Rundbakin, Viena. Liechtensteinstrasse 23. Catalog Nr. 2 gratis și franco.

273 6-10

A apărut:

Călimdarul „Lumea ilustrată“.

În amintirea jubileului, Călimdarul „Lumea Ilustrată“ a apărut mai bogat și mai variat ca întotdeauna, conținând peste 200 de ilustrațiuni. Între altele menționăm: Suveranii României și Principii Moștenitori în sala Tronului, A. S. R. Principesa Maria la banchetul primarilor, 20 de ilustrațiuni dela Expoziția Generală Română, Defilarea Micilor Dornbani în ziua de 10 Maiu, Congresul internațional de literatură și artă. Familia Regala la inaugurarea Expoziției Naționale, Veteranii în Cișmeșiu, Banchetul primarilor dela 10 Maiu, Domnul din Milan, Ultimele momente ale lui Mozart etc. etc. Ear' în text relevăm: Nuvela „Ră-bunarea mortului“, „O întâmplare ciudată“ etc. etc. Mai atragem atențiunea asupra ultimei pagine a Călimdarului, unde se găsec: Problema „Figurei sfărimate“ de reconstruit oferind 100 de premii.

Prețul unui călimdar este de lei 1.50 în toată țeara. Ediție specială lei 3.

Spre vânzare la toți librării, precum și la editorul **IG. HERTZ**, (Hotel de France) BUCUREȘTI, și în librăria lui **W. KRAFFT** în SIBIIU.

292 8-3

Cine suferă de podagră, reumă, ischias, se cumpere o sticlă de

Fluid de podagră al Dr. E. M. Flesch

care vindecă sigur podagra, reuma, durerile de mâni, de picioare, de spate și de șele și slăbia de picioare, cum și umflăturile. Efectul se simte în timpul cel mai scurt. Se poate căpeta în farmacia lui **Dr. E. M. Flesch**, „Magyar korona“ în Győr, Baross-ut 24.

O sticlă de 1 1/2 decilitru Cor. 2. Pentru folosință mai lungă o sticlă de familie Cor. 5. La comanda de trei sticle mici sau două sticle de familie se face expediția franco.

215 16-36

SAM. WAGNER

fabrică de mașini economice, turnătorie de fer, institut de construit mori și negustorie de fer

SIBIIU, Piața Fânului Nr. 1.

Deposit mare de:

283 4-5

Petri de moară

de trachit natural de Buda, franco, de Königsberg

calitate escelentă, pe lângă garanță deplină cu prețurile cele mai ieftine.

Deschidere de prăvălie.

Am onoare a face cunoscut, că în 22 Dec. c. am deschis în

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 1

o negustorie de galanterii și de articli mărunți.

Prin o cumpărare foarte favorabilă, făcută în persoană, a articlior mei, precum port-monee, tabachere, ișite, perii de dinți, de cap și de haine, bricege, foarfeci, garnituri de călătorie, bastoane, peptene obișnuite, peptene de frizat, așrafe de păr, ace de păr, pungiște de piele, pungulițe de mătăse, șateline, cum și alți articli de bransa aceasta, ca daruri de Crăciun etc. sunt în plăcuta poziție, a furniza stimaților mei mușterii articli buni cu prețuri ieftine.

Rugând onor. p. t. public a sprigini cu binevoitorul său concurs tinera mea întreprindere, pe care o voi conduce numai pe baze strict solide, îl asigur de serviciul cel mai real și atent și mă recomand

296 2-2

Cu distinsă stimă **Rudolf Stürner.**

RUDOLF HENTER

deposit de săpun și lumini

— SIBIIU —

Filială: Jungenwaldstrasse Nr. 2. — Strada Faurilor Nr. 7.

Depositul fabricii cu vapor de săpun

provezută cu cele mai moderne întocmiri, a lui

Ioan Breckner în Alba-Iulia

își recomandă marele său deposit de toate soiurile de

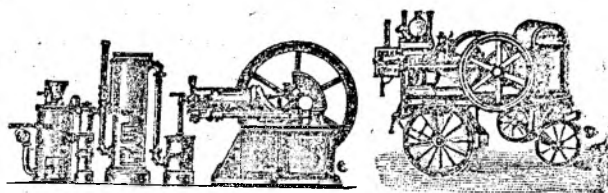
282 4-6

— săpun de spălat —

de calitatea cea mai escelentă, cu prețuri originale de fabrică.

Isvorul de cumpărat cel mai avantajos și cel mai bun pentru revânzătorii.

— Cea mai bine probată —
forță motrice pentru economia de câmp și industrie.

Locomobilele și motoarele Petrolin ale lui Bernhardt

lucrează pe jumătate mai ieftin, ca mașinile de vapor și nu pretind mașinoști censurați, se pot ridica liber de concesie, absolut sigure la mână, nu fac fum, nici funingine, nici miros. — Spese motrice (de mână) 5 fileri pe ciasul forței de cal.

Construcții de gaz sugativ de 10 până la 100 forță de cal.

Cea mai ieftină putere motrică din timpul present
Să cerem prospect dela

Fabrica de motoare și mașine c. și reg. priv.

G. BERNHARDT FII

Viena XII. Calea Schönbrunn 173/TS
sau la reprezentantul **IOSIF LIEDLER**
Sebeșul săsesc, Transilvania.

293 3-12

Nu numai se cetim

ci trebuie să probăm

săpunul de lapte de crin Steckenpford

dovedit de bun, medicinal, de Bergmann & Co., Brezda și Teschen a/E. mai nainte săpun de lapte de crin al lui Bergmann (marca 2 băleși) ca se avem un teint alb și liber de pistrui, cum și o culoare delicată a feții.

Să ață bucața cu 80 fileri în Sibiu la:
Farmacie la „Urs“, Piața-mică, A. Rummler, str. Turnului. C. Müller, Piața-mare, drogh. Carol Morscher, str. Cisnădiei, I. B. Misselbacher sen., Piața-mare, Gustav Meltzer, str. Cisnădiei, str. Gușteritei. Piața-mică, Prima fabrică ard. de lumini de stearin, str. Cisnădiei, Carol Arz, str. Cisnădiei; mai departe în Sighișoara la: farmacia Lingner, I. B. Misselbacher. 86 39 50

Carol Albert

croitor de cavaleri

— Sibiu —

Strada Faurului Nr. 2

recomandă p. t. publicului

● ● noutățile ● ●

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, cu deosebire deposit mare de stoffe englezești, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte, precum: Sacko, Jaquette, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

159 26-52

Architect

MIHAIL ROTH

Sibiu, Spinarea-cânelul Nr. 11

preia pregătirea de planuri de edificat și preeliminarea de spese de tot soiul pentru edificii publice și private în oraș și în provincă, în prelucrarea de stil corect și plăcută, cum și conducerea de edificare, ocrotirea și demolarea de edificii, de expertiză în afaceri procesuale, la pagube de foc etc. în modul cel mai conștient și pe deplin mulțămitor.

21-3

Fără îndoială cele mai bune și
mai ieftine

lumini de ceară

în toate mărimile, albe și cu flori, atât en gros cât și en detail se pot căpăta la

Gustav Meltzer

fabrică de lumini și săpun
strada Gușteritei 25.
Filială Meltzer, Piața mică.
Parfumeria Meltzer,
strada Cisnădiei.

220 15-

Să caută

un băiat la franzelăria lui

Petru Moga

Sibiu, Strada Poplăcii Nr. 1.

297 2-2

Salon de pălării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etajul I.

Deposit și confecționare de pălării de modă de cele mai elegante și articli de modă de toate prețurile, și modele originale vieneze și pariziene. 118 25-52

Eftin de minune!

385 obiecte numai cu cor. 4-50.

Un orologiu de buzunar patent Elvețian sistem Roskopf, umblând precis, cu garanță de 3 ani. 1 lanț americ. de aur double de orologiu sau lanț de nickel de oficeri, 1 inel aur double elegant, cu piatra imit. pentru domni sau dame, o garnitură escelentă, compusă din bumbi de manșete, guler și piept, cu închidere patent 3/4, aur double, 1 ac de cravată elegant cu simili-brilant, o oglindă escelentă de toaletă cu etui, 1 collier escelent din circa 150 bucăți perle veritabil orientale, cea mai modernă podoabă de dame la mână, gât sau pâr, 72 buc. pene engleze de cancelarie și încă 150 de diverse obiecte, cari sunt de lipsă în casă, gratis. Toate laolaltă, cu elegantul orologiu de buzunar sistem Roskopf patent costă numai cor. 4-50. Se pot procura pr. rambursă sau per cassa prin

Casa de esport

H. Spingarn, Cracovia nr. 138.

N.B. La cumpărarea de mai mult ca un pachet, dau la fiecare pachet gratis o garnitură de scris de buzunar eleg. din nickel. — Pentru ce nu convine să trimit îndată banii retour, astfel risico e total eschis. 9 1-

Pentru tipar responsabil Henric Meltzer.

IOSIF JIKELI

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 47

comerțiu special de articli de sticlă, porcelan și de lux,
— instrumente de casă și culină, corpuri de luminat. —

Daruri practice de Anul-nou: 298 2-2

Articli de aramă și cositor, argintate, nickelate.

Novități foarte aparte, executate artistic în obiecte de decoratie și împodobire.

Ținătoare de fotografii și rame de icoane în asortiment foarte bogat.

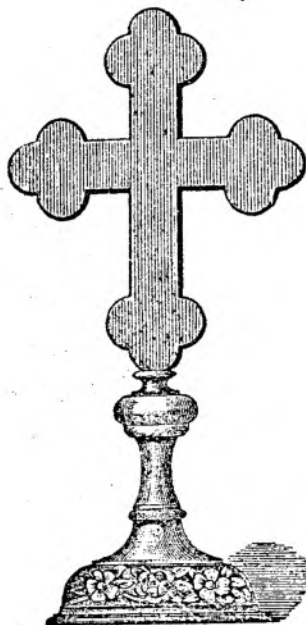
Articli de oțel: Tacămuri și cuțite pentru poame în etui, bricege și foarfeci engl. sved. și Solinger, patine de sisteme probate

Servise de sticlă pentru vin, bere și licher.

Servise de bucate, foarte mare asortiment, în deosebi foarte prețioase.

Servise de cafea, tee și mocea. Garnituri de spălat, cu decoruri gustucase.

Diverse instrumente de casă și culină. Specialitate: aranjamente complete de culină dela 40.— Cor. insus.

Mașină de spălat a lui John cu vapor, crutare însemnată de timp, săpun și material de foc.

Vase curat-nickel de fert de Bendorf, la folosire cu o capacitate de rezistență neajunsă.

Pentru biserici: Candelabre argintate și aurite cu argiut, respective cu aur veritabil, apoi Candele, feșnice argintate pentru luminări.

Căldaruși pentru apă sfințită. Anaforării, cădelnițe.

Prețurile cele mai moderate.

Chivot pentru păstrarea cuminăcătorei.

Discuri pentru bani etc. argintate, nickelate sau de aramă.

Potir, stea, copie, (entit), lingurițe, disc pentru agueți, argintate sau aurite.

Comandele se efectuează imediat.

Vizitarea, fără de a fi silit cineva să cumpere, e permisă cu plăcere.

Industrie patriotică!**Anunț de deschidere.**

Subscriții avem onoare a aduce la cunoștința onor. p. t. public, că am ridicat în Orlat (l. Sibiu) o

fabrică de postav și lână

și totodată am deschis o boltă pentru produsele noastre în

Sibiu, Piața mică

în noul edificiu al institutului fonciar (Boder kredit)

pe care o vom deschide Luni, în 7 Ianuarie 1907.

Noi recomandăm depozitul nostru bogat în **postavuri și stoffe pentru haine bărbătești**, cum și cele mai deosebite **flanelle**.

Cu deosebire facem onor. public atent la colecția noastră, bogată în colorii, de postavuri de turiști, netedă sau în carée.

Tot aici se află și cele mai diferite **stoffe de căptușeală**.

Nizuința noastră continuă va fi, ca prin cea mai bună calitate a materiei și prin serviciu punctual, să câștigăm mulțămirea onor. nostri mușterii și rugăm onor. public a sprigini tinera noastră întreprindere.

301 2-

Cu distincă stimă **Frații FONN.**

În interesul propriu

damele și domnii

și acoper lipsele în

confecționare de dame, domni și băieți

în prăvălia de articli de confecționare

R. GRÜNBERGER**Piața mare Nr. 3, în noul palat al institutului Bodenkredit**

= Cel mai bogat asortiment, articli cel mai fini. =

Prețuri strict fixe.

Cu distincă stimă

= **R. GRÜNBERGER** =
prăvălie de articli de confecționare.**Mare asortiment în mantale pentru teatru și soarele.**

262 8-52

Cerneala de imprimat E. T. Gleitsmann, Drzda — Budapesta.

Tusa, imbolnăvirile de catar, durerea de piept, îmbăloșirea, asudatul de noapte, hiccăitul, sunt adese-ori presemnele celui mai periculos dușman al sănătății noastre, al înfricoșatei

tuberculose!

Trebuie să stărim reul în germine, și dacă el s'a ivit, trebuie să ne dăm silința cu atât mai mult a-l înfrânge, spre acest scop servește

Tuberinul lui Halapi

distins la expoziția engleză cu medalia de aur și diploma de onoare, recomandat de mulți medici, care într'adevăr înfrânge tuberculosa, delătură tusa, usurează scuiparea de sânge, disolvă flegma. Deci cine voințe să se elibereze de acest rău sau să-l previe, să folosească și procure o sticlă de model cu 3 cor., sau o sticlă mare cu 5 cor. 77 84—40

Deposit principal pentru Austro-Ungaria:

Farmacia „Apostel“

Budapesta, Josefring Nr. 64/86.

179 21—52

Fiecare imitație și rețipărire e pușibilă.

Singur veritabil e balzamu lui Thierry

numai cu marca verde de călugărită. Scutit prin lege. De renume vechiu, neîntrecut contra perturbațiilor de mistuire, sgârșirilor de stomach, colicei, catarului, durerilor de piept, influenței etc. Prețul: 12 sticle mici sau 6 duble sau o sticlă mare specială cu închizătoare patent Cor. 5.— franco.

Alife de centifolii a lui Thierry recunoscută în general ca Non plus ultra contra tuturor raneilor cât de vechi, aprinderilor rănilor, absceselor și umflăturilor de ori-ce-fel. Prețul 2 borcane Cor. 3.80, trimite numai după espedarea înainte a banilor sau cu rambursă farmacia A. THIERRY în Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Broșură cu mii de scrisori de mulțămite, gratis și franco.

Se poate căpăta în toate farmaciile mai mari și drogheriile medicinale.

Grand Prix expoziția universală Paris 1900.

Praf de Korneuburg a lui KWIZDA pentru nutrirea vitelor, mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi.

Prețul:

1 șatulă cor. 1.40, 1/2 șatulă cor. —.70.

De preste 50 ani în folosință în cele mai multe grajduri în lipsă de poftă de mâncare, mistuire slabă, spre îmbunătățirea laptelui și înmulțirea adundăței laptelui la vaci.

Veritabil numai cu marca de scutire aci alăturată.

Preț-curanturi ilustrate gratis și franco, prin depositul principal.

Francisc Ioan Kwizda

furnizor de curte c. și reg. austro-ungar, reg. român și prinț bulgar.

Farmacist cercual, Korneuburg lângă Viena.

94 II. 16—25

BORVIZ DE REPAT

IZVORUL BATHORI

CEA MAI BOGATA

APA MINERALA

IN ACID CARBONIC

13 16—17

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie
ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cisnădiei 45. SIBIIU. Heltanergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru
căroțat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi
și procovături, portmonee și bretele solide
și alte

31 26—26

articole de galanterie
cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi)
permanent în deposit.

Toate articolele din brânșele numite și reparatura lor se eșecută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimite franco.

Comandele prin postă se eșecutesc prompt și conștțentios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cai și cofere de călătorie.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
Siblia, strada Cisnădiei nr. 12,
recomandă p. t. publicului
pentru sezonul de iarnă

noutățile

acșite chiar acum, pentru haine
de bărbați stofe englezești,
francezești și indigene, din cari
se eșecută după măsură cele mai
moderne vestminte precum: Sseke,
Jaquette, fracuri și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită
noutățile de stofe pentru pard-
niuri și „Raglam“, cari se așă
totdeauna în deposit bogat.

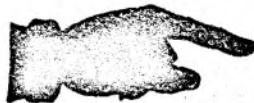
Asupra reverenșilor con-
fecționate în atelierul meu hai per-
mit a atrage deosebita atențiune a
on. domni preoți și teologi absolvenți

În casarii de urgență confecțio-
nez un rind cșplet de haine în timp
de 24 ore.

14 60—

În atențiune binevoitoare!

Fiecare artist și specialist are ocașie de a putea alege un bun

Clavir, _____
Mignon, _____
Pianino, _____
Harmonium, _____

în salonul de clavire al lui F. A. KAUFFMANN și să recomandă cu căldură clavirele
ou mecanice de repetiție cu deosebire acelor pianști, cari știu prețul modul de joc
foarte neted, ușor, favorabil în măsură mare pentru baterea și tehnica jucătorului.

Mechanica de repetiție este indispensabilă nu numai pentru ori-ce sală mai
mare de concert, ci s'a dovedit și ca foarte durabilă și cu deosebire foarte rezistentă
și contra influențelor esterne, »praf« etc.

În salonul de clavire al lui F. A. KAUFFMANN, Piața-mare nr. 14. (în vechiul
edificiu al comandei de corp), intrarea în Arnbrustergasse.

Sunt în toată vremea în deposit clavire folosite, trase de nou cu piele, și să
iau reparaturi de șpecialitate de ori-ce zoiu în eșecutiă cea mai solidă.

16 26—

Tot acolo

»representanța exclusivă pentru Transilvania a firmei: F. Robert Reinhold, pro-
prietarul mai multor distincții înalte și membru al comitetului școalei societății fabri-
cantilor de clavire din Viena.

!!Lumini!!

Cel mai bun și mai ieftin izvor de cumpărat

lumini de ceară

lumini de stearin pentru biserică

în ori-ce mărime și executare.

Negutătorie specială de lumini

Rudolf Henter

— Sibiu —

Negutatoria principală:

Strada Faurilor (Schmiedgasse) Nr. 7.

Filială: Jungenwaldstrasse Nr. 2.

(Poarta Cisnădiei, vis-à-vis de ospătaria Klein).

Revânzătorilor reducere considerabilă de preț.

279 5—20

Pile purgative cu zahăr ale lui Filip Neustein.

(Pile-Elisabeta ale lui Neustein).

De preferat în toate privințele tuturor preparatelor de acest fel, aceste pile sunt libere de ori-ce substanțe stricăcioase, se folosesc cu cel mai mare succes la boala de-ale organelor pântecului, foarte ușor purgative și curățitoare de sânge; nici un medicament nu este mai favorabil și de tot nestrăicios, spre a combate

constipația

sigurul izvor a celor mai multe boale. Din cauză că sunt cu zahăr, le iau cu plăcere și copii. — O șatulă, conținând 15 pile, costă 80 fl. o rolă, care conține 8 șatule, așadar 120 de pile, costă numai 2 cor. Trimitând înainte suma de cor. 245 se expediază franco 1 rolă de pile.

Atențiune! Se ne ferim mult de imitații. Se cerem „Pile purgative ale lui Filip Neustein”. Numai atunci sunt veritabile, dacă fiecare șatulă și instrucție e provăzută cu marca noastră de scutire improtocolată legal, în tipar negru-roșu „Heil. Leopold” și subscrierea: Philipp Neustein, Apotheker. Embalajele noastre scutite prin tribunalul comercial trebuie să fie provăzute cu firma noastră: Farmacia lui **PHILIP NEUSTEIN** la „Heil. Leopold”, Viena I. Plankengasse 6.

Depozit în Sibiu în toate farmaciile.

256 9—10

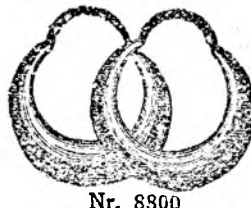

Nr. 4017 A

IULIU ERÖS

Sibiu — Nagyszeben.

Novități în toate soiurile de **oroloage, juvaere, artiole de aur și argint**, cadouri de nuntă și botez, mele de fidanțare gata, cercei, lanțuri de oroloage, brățare, utensilii pentru biserică și masă, obiecte de lux de toate soiurile în **aur și argint.**

Nr. 8800

Nr. 9190

Nr. 4017 A. Orologiu de argint Remontoir pentru dame, cu coveriș dublu tare 12 cor. Detto în aur 42 cor. — Nr. 4017 B. Orologiu de argint Remontoir pentru domni, cu coveriș dublu tare, cu diametru de 45 milimetri, 14 cor. — Nr. 4017 C. Orologiu de argint nou Remontoir pentru domni, cu coveriș dublu tare 7 cor. 50 fil. — Nr. 8800. Cercei de aur veritabil 14 carate 8 cor. Detto ceva mai mici 6 cor. Detto în argint, foarte gros aurit 3 cor. — Nr. 9190. Inel de aur veritabil, 14 carate cu corale veritabile sau cu diamant, rubin etc. imitație cor. 11. Detto în aur nou de 6 carate 6 cor. Detto în argint și gros aurit 2 cor. 50 fil. — Fiecare obiect de aur sau argint e examinat oficios și proba oficioasă vizibilă esact, afară de aceea să garantează în scris, că obiectul e veritabil. Trimitere numai cu rambursă. Preț-curante ilustrate la cerere gratis și franco.

Jodella

(Uleiul de pește Lahusen). Cel mai plăcut ulei de pește.

Neintrecut ca mijloc de nutrițiune și întărire!

Are efect de-a renoua sucurile, de-a provoca apetitul, ridică forțele corporale în cel mai scurt timp. E de recomandat în deosebi copiilor anemici, slabi, rachitici și scrofuloși.

Prețul Coroane 3.50 și 7.

Singurul fabricant:

225 8—10

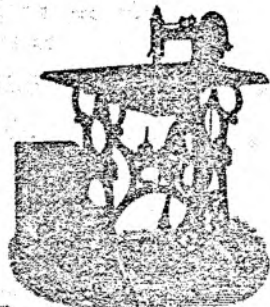
Farmacistul **Wilh. Lahusen** în **Brema.**

Fiind imitații, se fim atenți la numele „Jodella”; toate celelalte preparate, ca neveritabile, sunt a să refusa. Proaspăt se capătă în toate farmaciile din Sibiu.

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu, Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul meu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

20 47—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, E. M. Pfaff.

Toate scările mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, eleiari fine și altele se adă întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sânt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată de la mine dau 5 ani garanție.

228 14—24

Trebuințele d-voastre de cafea și tee

să le acoperiți mai bine la **Iullu Meinl** în **Budapesta** (filială: **Sibiu, strada Cisnădiei 24.**) Firma Iullu Meinl e dovedită ca cea mai mare în Ungaria în branșa sa. Ea importează cafea și tee direct din țările de producție, ceea-ce se poate dovedi. Cereți preț-curant; acesta ofere în sine și prin sine o lectură interesantă și cuprinde o mulțime de lucruri, cari sunt foarte prețioase a le cunoaște fiecare econoamă. Preț-curantul la dorință se trimite gratis și franco.

Iullu Meinl, Budapesta. Filială: Sibiu, strada Cisnădiei 24.